

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

Canadian Hungarian News... Combined with the CANADIAN HUNGARIAN JOURNAL...

VOL. VIII EVFOLYAM

375 HARGRAVE ST. WINNIPEG, MANITOBA, 1931. AUGUSZTUS 13 CSÜTÖRTÖK

No. 33 SZAM

WELLAND HUNGARIANS TO ASSIST IN DEPORTATION QUESTION

TO INVESTIGATE ALL CASES BEFORE FINAL ACTION TAKEN. UNEMPLOYMENT MEETINGS TO BE ADDRESSED IN ENGLISH

Headed by Rev. Frank Nagy, of the Hungarian Presbyterian church, a delegation, including Rev. Father Jerome Szabó, Louis Bankó and Louis Szabó, availed on city council at its first August meeting...

here. These, he fully agreed, should be deported. "These Communists were chased out of the Old Country, and they are starting the same thing here", he said. Mayor Bradley fully supported the suggestion that the meetings should be addressed in the English language...

Két borzalmas magyar halál Ontarióban

MÉRGEK LEGYEK CSIPESÉI OKOZTAK NAGY SANDOR MAGYAR MUNKÁS HALÁLÁT - LEZUMAMB SZIKLATOMB RONCSOLTA ÖSSZE KUKLA JÓZSEF KOPONYÁJÁT. Két sziveltetőpő magyar tragédiáról számol be Korlátár Mihály honfitársunk tudósítása Ontarió Frasdale-i telepéről...

40 CENT LESZ A BUZA ALAPÁRA

Az utóbbi napokban nemcsak a gazdák, hanem Kanada egész lakosságának érdeklődése Otta wa felé fordult, miután onnan várják a döntést a buza alapárának kérdésében. A három peritartomány pooljai ugyanis máris hónapok óta tárgyalnak a kormányjal aziránt, hogy a szövetkezeteket újabb kölcsönök segítségével...

Konzervatívok győztek Keleten

Prince Edward szigetén mult csütörtöktől kezdve a választások eredménye értelmében a konzervatív párt jutott uralomra. Az elmúlt néhány esztendő során a liberálisok 22 képviselőjükkel állandóan többségben voltak, amennyiben a konzervatívok érdekeit csak hat hónapja képviselte, viszont most a konzervatívok jutottak tulsulyra.

A UNITED CHURCH A NYOMORGÓKÉRT

A mult hét folyamán Torontóban gyűléseztek a United Church vezetők és ez alkalommal határozották el végrelesen, hogy tevékeny részt vesznek a rossz termés által sújtott nyugatkanadai területek felségelye zésében. A keletkanadai angol gyülekezeteket hamarosan fel fogják szólítani, hogy különösen ruhaneművel siessenek a nyugatkanadai nyomorgók segítségére és remélhetőleg a szorongatott helyzetben levő magyarság is meg fogja kapni az öt megillető részt a segélyakcióból.

HOLDNAGYSAGU AZ UJ METEOR

Rómából írják: A Vatikán obszervatóriuma olyan légköri tündet figyelt meg, melyre étizenedek csillagszati gyakorlatára óta nem volt példa. Holdnagysága meteor jelent meg az égen, mely az egész horizontot átívelte, miközben szinte vakító fényből sötétvörösré változott át.

Braziliába megy a Zeppelin

Alighogy visszarkezett északsarki utjáról, a Graf Zeppelin, a világ ezideig legnagyobb léghajója újabb utra indul augusztus 26-án. Ezuttal Brazília Pernambuco városa lesz a repülés célja s az esemény jelentőségét emeli még az a körülmény, hogy a Zeppelin postát is fog vinni magával.

Irtózatoss erdőtizek British Columbiában

Az elmúlt hetekben valóságos pokollá alakította az erdőtűz Férnie város vidékét. Általában véve British Columbia tartomány egész délkeleti szegletét elpusztítással fenyegette a száraz időjárás következtében veszedelmesen terjedő erdőtűz, amely több száz munkást köztük nem egy magyar - önmár sikerült egyes helyeken megfékezni a tűz terjeszkedését és így a british-columbiana lapok a menekültek rémségeivel vannak tele.

Magyar kiállításokat rendez Montreal, Torontó és Vancouver

A Canadian Handicrafts Guild montreali osztálya ezidén ismét kézimunka és népművészeti kiállítás rendez, hogy a kanadai nemzetiségű lakosok és fejlett kézügyességéről fogalmat nyújthasson a benszült kanadaiaknak. Tekintettel arra, hogy a Handicrafts Guild kiállításai mindig megbecsülést szoztak szerezni a magyar névnek, ezúton ismételt felhívjuk Kanada magyarságát, hogy lehetőség minél nagyobb gyűjteménnyel szerepeljen a kiállításán.

Szétrobbantotta a dinamit egy fiatal magyar farmer fejét

Szomoruan végzetes szerencsétlenség történt az albertai Warburg mellett új magyar telepen Kovács Lajos 33 éves honfitársunk július 28-án délelőtt lakóház közelében fatöngköt akart dinamittal kilőni. A tönk alá helyezett löveg a kellő időben nem robbant és hosszabb várakozás után, szerencsétlen honfitársunk odament, hogy meggyőződjék mi is akadályozza a robbantást. Amikor odaérkezett azon pillanatban a dinamit fölrobbant s fejét borzalmasan összecsze roncsoolta.

LEGUJABB HIREK

A DEPORTALÁS ELLEN KANADA MAGYARSÁGA többhelyütt mozgalmat indított, melynek részleteit legközelebbi számunkban ismertetjük. Eddig aránylag kevés magyart vittek meg vissza az Oshawa, de például Ontario Port Colborne városában még az önként jelentkező deportálandókat is egy hónapra börtönnel sújtják, mielőtt hazatoloncolnák őket.

WELLAND HUNGARIANS TO ASSIST IN DEPORTATION QUESTION

Két borzalmas magyar halál Ontarióban

Braziliába megy a Zeppelin

Magyar kiállításokat rendez Montreal, Torontó és Vancouver

GYILKOLNAK A GÉPEK

Nem egy esetben írunk már e hasábkon a gépek romboló munkájáról. Kimutattuk számtalanszor, hogy most is ugyanaz a helyzet, mint emlékeztetett száz-százötven esztendővel amikor részint a gőzgép használatba vétele, másrészt a technikai haladás teljesen kivette a kenyeret az iparosság szájából. Akkor történt, hogy a varrógép feltalálóját, Howe angol műszerészt majdnem halálra verték a kétségbeesett szabók, miután attól tartottak, hogy a titokzatos masina el fogja venni tőlük a megélhetési lehetőséget. Azóta nem egyszer csalta meg már a gép az emberiséget, miután egyszer hoi feljavította a gyári munkásság keresetét, mászszor pedig annyira lerontotta a munkásság megélhetését, hogy attól köldult a félvilág.

Sajnos manapság azután annyira beleemerkült a gép az egész földkerekség vesésébe, hogy ki tudja mikor fogunk kilábolni belőle. Hiszen ha látogatni kezdjük a mai vásárokat, könnyen rájöhethetünk magunktól is arra, hogy a túltermelés egeszes-ökal kétségtelenül a gépek szinte korlátlan terjeszkedéséig, ugyszólván mindenesegy iparágban. Hiszen ha ráismélünk arra, hogy a háború könyörületet nem ismerő kényszere által kifejlesztett gyáripar mit tud ma csupán egyetlen nap alatt előállítani, könnyen következtethetünk a munkanélküliség közvetlen okaira.

A jelen esetben azonban hozzánk még közelebb eső jelenésekről kell tudomást szerezünk, amennyiben még a mai szorongatott helyzetben is egeszenen kétségbeesjtő az a tény, hogy a közmunkák nagyrészét is géppel végzik. Legyen az építkezés, városi, tartományi, avagy birodalmi csatornázás avagy utunka: mindenütt ott a hatalmas motoros vagy gőzerejtő láptóriás, hogy százaknak és ezreknek jövőjét döntve romba, elkeresite még a legbizakodóbbakat is. Bizony nines szomorubb látvány, mint a nagy robajjal pöfögő kotrógép—és ezzel szemben egész hadseregre való munkanélkül, akik mind azt várják, hogy valamelyik napon majd csak rájuk is sít a nap és nem kell a már-már elenyedt munkáskezeknek tovább tétlenkedniük.

Mondják, hogy a géppel végzett munka olcsóbb, mint az emberi munkaerő. Mondják, hogy a gépekkel ugyanazt a munkát gyorsabban el lehet végezni. Azt is állítják, hogy a gépek pontosabban dolgoznak és csak be kell őket állítani — és azután nincs vita és vesződés, sem a munkabért, sem pedig a végzett munka minőségét illetőleg. És lehet is ez mind igaz bizonyos szempontból. Lehet az is igaz, hogy a vállalkozókna nem fizetődik ki emberekkel dolgoztatniok, mert a fenti okok következtében ráffizetnék, ha emberlenség szemelörtartásával az üzleti kifizetésés kérdését szem elől tévesztenék.

Egy azonban bizonyos. És ez nem más, hogy amikor ny nyi a munkanélkül Kanada, akkor a gépeknek inkább még kellene rozadásodniok, semhogy az ország polgárainak és jövendő polgárainak jövőjét veszélyeztessék. Az bizonyos, hogy a városok, tartományok, sőt elsősorban a birodalmi kormányok illetékes köreinek kellene utánanéznio, hogy legalább a munkanélküliség idejére nyugalomba helyezték a munkásság ellenességét és a túltermelés okozóját, a gépeket. És ha meg is tették egyes esetekben ezen kötelességüket a hatóságok, éppen ez a legsulyosabb érv amellett, hogy ne hagyjanak egyetlen géppörörást pöfögni mindaddig míg nem jutott mindenkinek kenyér.

Mert a gép nemcsak egyesek és családok megélhetését sorvaszta el, hanem meggyilkolja a lelkeket is. Amikor annyira elkeserít ezeket, hogy elborult elmével bármire képesekké válnak, másokat viszont annyira rászoktat a közköltészen való életre, hogy kiadják a jeiszót: "nem munka kell nekünk, hanem kenyér" — akkor a gép gyilkol és éppen az ember legnemesebb énjét, magát a lelket gyilkolja meg. A hevülékenyek, a lázítókra hallgatók az ország vezetői előtt el nem ismert eszközökkel tüntetnek a gép lélekgyilkolása ellen — a megfontoltak azonban legjobb tudásukat és befolyásos összeköttetéseket vetik latba, hogy elhallgassanak a gépirások a kambájnóktól a sztimasvlig és újra megindulhassanak az éhes munkástömegek a ringó buzatáblák és a kiásandó csatornák felé.

Bizonytalanság a deportálás körül

A MUNKANÉLKÜLIEK EZREIT IZGATJA A HAZATOLONCOLÁS KÉRDÉSE — ÉRDEKES RUGÓK MOZGATJÁK A HATÓSÁGOK MEGMOZDULASÁT — MIERT IRATNAK ALA KÖTELEZVENYT A KÖZKÖLTÉSRE UTALTAKKAL?

Jelentették már az angol, il-ország érdeke azzal éppen el-lőleg kanadai lapok tudósít-sai, valamint saját érteslé-saik, valamint saját érteslé-saik alapján, hogy a kanadai hatóságok a közeljövőben nag-gyobbszabú deportálásra ha-lás ellen, ha az ottawai kor-tárókák magukat. Azt is meg-írtuk, hogy az egész ügyet mindeideig bizonyos titokza-tossá veszi körül és egészen bizonyosat mindaddig nem ir-hatunk, míg az ottawai kor-mány végleges döntést nem hoz.

Mint már számtalanszor em-lítettük, egyedül szervezkedés, illetőleg magyar szervezete-kben elismert kanadai tekinté-lyekkel való kapcsolataik fel-használása révén lehet tényle-ges eredményeket elérni e té-ren és itt a "Kanadai Magyar Újság" tényleg segíthetne is egy általános magyar megmoz-dulás esetén — hacsak nem látszik előre is teljesen hiába-valónak a tiltakozás, mint pé-dául a jelen esetben is. Ezuttal tehát egyedül észszerű állásfo-lalásnak az látszik, ha kizáró-lag hirszólaglattal látjuk el eb-ben az ügyben olvasóinkat, a-lyhelyett, hogy azzal áttatnánk egyeseket, hogy vajmi sokat várhatnak bármilyen formában megnyilatkozó tiltakozástól.

Különös nyomatékkal kell az elmondottakat hangsúlyoznunk akkor, amikor egyesek éppen ellenkezőleg a deportálástól ir-tózzókkal — egyenesen meg-váltásnak tartanak, ha közkölt-ségen hazaszállíttatnák őket, sőt maguk kéri, hogy vigyák őket vissza illetőségi helyükre. Kétségtelen, hogy a nagy a-nyagi nehézséggel küzdő, sőt nem egy esetben csőd előtt álló városok — mindenre elszán-tak — deportálási kérséssel for-dultak a kormányhoz. Ennek tudható be az is, hogy kötelez-venyt iratnak alá azokkal, akik közköltészen való ellátásra szo-rulnak. Hir szerint a hatóságok ezen aláírásoknak Ottawába való felterjesztésével akarják arra bírni a birodalmi kormányt hogy nagyobb kölcsön fel-vételével, illetőleg ez utóbna-k a városi pénztárakba való át-utalásával igyekezék végle-gesen rendezni a munkanélküliek ellátásának nagy problémáját. Azt könnyen beláthatja ugyanis bárki is, hogy az adófizetők je-lenlegi fizetésképtelensége a-mennyi is hiába emelik fel az a-dót a munkanélküliek ellátá-sá min, amikor még a rendes kö-rülmények között kivett ősz-szegek sem folynak be.

De elözö számlánkban közöl-ték kívülről tehát elsősorban is a városi, tartományi és birodal-mi pénztárak pánztelensége, to-haszjárása okozta válság okozta válság adta a hatóságoknak azt a végső gondolatot, hogy az utolsó öt évben bevándoroltak egy részét hazaszállítsák. Ugy gondolkoznak ugyanis, hogy a néhány hónap alatt kifizetendő segélyt egyszerűben kiutalva, 2000 angol méröldnyol hosszban körülvizetett az egész Tarim-medence körül, a sívátág ke-mény hidegében is különös fá-madság nélkül végeztem. De a nankingi kormány igen megne-hezítette kutatásaim kiterjesz-tését előbb nem látott területre. Az angol követ erőlyes fellépése pontjából teljesen kifizetődőnek látszik ez a kényeszerű intéz-kedés.

Mindezenáltal azonban az a tény, hogy az ottawai kormány már hetek óta rágódik a dol-gon, továbbá, hogy végleges in-tézkedés mindeideig nem tör-tént, arra enged következtetni, hogy még sem oly könnyű a kérdésben meghozni a döntést. Az is tisztázatlan kérdés, hogy vajjon az európai országok mit-nyen szemmel nézik a nagyobb tömegekben való deportálást. A beavatottak szerint hamaro-san végleges elhatározásra jut a kormány az ügyben s az eset-leges tiltakozásoknak is akkor

Stein Aurél visszatér Indiába?

Stein Aurél, a világhírű ma-gyar születésű utazó, kínai ex-pedicióját félbeszakítva vissz-ért Kínai Turkesztán fővárosá-ba. Ott várja be a döntést, hogy a kínai kormány visszavonja-e kitiltó rendelkezését. Ezóta bizo-nyára eldült. folytatja-e útját még e nyáron Kína belsejébe, a- vagy Délpersziába teszi át ki-tatásai színhelyét, ahogy eredet-ileg is tervezte arra az esetre, ha Kínában akadályokat gördí-tenek útja elé.

Valószínű, hogy ezóta már át-tekent kívül tehát elsősorban is a városi, tartományi és birodal-mi pénztárak pánztelensége, to-haszjárása okozta válság okozta válság adta a hatóságoknak azt a végső gondolatot, hogy az utolsó öt évben bevándoroltak egy részét hazaszállítsák. Ugy gondolkoznak ugyanis, hogy a néhány hónap alatt kifizetendő segélyt egyszerűben kiutalva, 2000 angol méröldnyol hosszban körülvizetett az egész Tarim-medence körül, a sívátág ke-mény hidegében is különös fá-madság nélkül végeztem. De a nankingi kormány igen megne-hezítette kutatásaim kiterjesz-tését előbb nem látott területre. Az angol követ erőlyes fellépése ugyan rászórtotta a kínai kül-ügyi minisztériumot hitsgéz-rendeletének visszavonására. De a nagy távolság és a távntbí érinthezés nehézségei bizony hasznára válnak a megszokott kínai halasztó és akadályozó tak-tikának. Másrészt időm sokkal drágább, minthogy ilyenlél bi-zonytalan tartamu munkanélkü-li vesztleges árán szembeszáll-jak.

PÉTER ASSZONY UTÁN NÉZ

IRTA PÉCZELY JÓZSEF

Mikor Péter a katonaszótól hazavergődött, elhatározta, hogy asszony után néz. Egy feleségnek való asszony után, a-kinél nem azt vizsgálja az em-ber, hogy milyen a két orcája, szemé, szája... Nono! Nem szerető lesz az, hanem asszony, aki tesz-vesz az ember körül: fős, mos takarít... aki, ha ar-ra-való, egészen odaér, ahova az ember!

Péter nézegette, formázgat-ta az eladókat. Szemelegette ő-ket. Már egy a magáhorvaló-kat. Akinek se háza, se földje. Amazok között hiába is néze-gett volna!

Belelute a templom előtt vi-gyázta az eladókat. Ugy ün-neppnapon, amikor kiöltözködve piplakodnak a szent hajlékba. De hamarosan rájött, hogy ez nem érvényes. Itt belevásárlat-hat. A játszó se alkalmas. Az csak azt mutatja ki, hogy fűr-g-e a lány, nyelves-e avagy alamusi? Ellenben kinn a ha-tárban napszámosi munka kö-zött, gyűjtés, marokverés, ka-pálás... Csak az az igazi! Az nem hazudik!

Ugy intézte Péter a sort, hogy ő is oda-odaszegődött egy-egy nagyobb csapathoz, ahol lányokat is föl fogadtak... Ott aztán a két szemével láthatta. Hát nem sok szivélős tapasztal-atokat gyűjtött. Csak olyan munka volt az. Lánymunka! Többet járt a szájuk, mint a ke-zük. Nem ugyan mindenüké egyformán, de aki nekidatja vá-na magát egészen, olyan egyse.

— No, majd rátalálók — gon-dolta Péter. — Egyszer csak rátalálók.

Rá is talált.

Egy délután hazafelé lépe-gett a nyomáról. Általános munkája volt. Kolompért töl-tö-

getett Szikes Gyurkának. (An-nak is kár az a sok jó föld! Na, mindegy) Hamarabb bevégezte mint számította. Azt hitte, föl-veszi az egész napot. De olyan vigan merült kapája a porhanyó földbe, hogy maga is csodálko-zott, mikor a végére ért. A nap-ból még maradt három óra. Hát ezzel a három órával mit kezdjen? Más vállalt munkája nem volt. Ugy gondolta hát, hogy elfordul Pejré felé. Egy kis vargabetűvel következik ha-za. Arrafelé amugyis régen járt. Hát most megnezni az ot-tani földeket. Mit mutatnak?

Kapáját a vállára vetett és át-vágotott egy a megye szélé-n Pejré felé.

Utközben nézegette a tábla-kat. Itt-ott megállt a a földbe behuzott a kapájával. Om-lik-e? Egy-egy kapátlan tenger-t feltöltött. Így kellene. Így... Hogy miért is hanyagolja el a gazdája...? Hiszen ez ugy várja már a kapát, mint a nagy-beteg az orvost! Megcsóválta a fejét. Na, sok dereasé való em-ber lakozik a föld hátán!

Amint kiért a pejréti dűlőre, szénézett. Hát szakasztott I-lyen lehetett az a paradicsom, akiről a Biblia beszél! Akkurát. Fák, füvek, cserjék, bokrok... A tanyák körül egy-egy kis li-geges a végenemlátható veté-sek tengerében... A tengeri már négy, öt sukkos... A hu-za viráglában... Amint a gye-neg szellő végigborzolja a hátát, úgy hullámozik, mint a tó víze. Hajladorzik, meg-megrezdül, il-legeti magát a nap tűzében. Er-rik...

Péter állt egyhelyben s hiz-halta a lelkét.

Nagy Imre tanyája feől egy kis tarkaság mozgott kifelé a dűlőre. Még nem lehetett kí-venni a nagy messzeségből, hogy kifelé? Ember-e, gyerek-e vagy asszony? Jóformán csak a feje látszott, meg valami a hátán. Botra akasztott kosár, kendő, tarisznya...? Egyik se.

Inkább valami szerszám. Pé-nyes szerszám. Ásó, kapa vagy kasza. Az, mert néha-néha meg-gyillant rajt' a napsugár... Egy kis negyedóra multával a lány odaért Péterhez. Mert az lány volt. Csak egy egy ing-válban, mint aki föl van hevül-t a dolgban, de nem kifárad-ta. Nem, mert a lány szaporán szedegette a lábait. Még ugyan szaporán. Kis papucsaik szinte taktust vertek a kítaosztott ös-vényen. A lány vállán kapa. A kapa feje ide-oda billegett a-szerint, amint a lány csipője ide odaringott.

Péter vigyázta a lányt. Már messziről vigyázta. Na, nem ne-ki fordulva, hanem egy oldalast. Ni csak, ni...! Mintha már lát-ta volna egyszer. Ugy remlik, hogy látta. De hogy beszél is volna vele...? Talán a templ-m előtől vagy a játszón...? Az is lehet, hogy napszámban. Nem. Napszámban nem. Arra emlékezne. Azoknak a neveit is tudja. Mindegyikét. Ez a lány. Hm. Hogy nem gazdalány, az bizonyos. A ruhája mutatja. No meg a gazdálányok sokkal rá-tartibbak. Majd azok egy ing-válban, kapával...? De hát ak-kor ki...? Pedig ismeri... Ni most, hogy alig van nyolc-tíz lé-gesyre, már mosolyog is. Szá-jaszéle kisse elferdül, fehér fo-gal kivillanak, szeméi meg mint a tüzgolyók... Aini igaz, az í-gaz. A szeme villogását már messziről látta. Hanem a szá-ja...? Azt csak most vette ész-le. Ámbár lehet, hogy a szája csak akkor hasadt föl, amikor a közelébe ért. Bizonyosan a-zért, mert szégyenlős. Restelli a csupasz lábát, nyakát, két-gombólyú karját. Egy legény előtt, aki így messze kinn a ha-tárban kerül elbe. Egyes-egy-dül, egymagában. Talán az... Agyisten!

Aztán egy kis melegen adott szóval fölkerdezte: — Hova. — Haza. — Haza? — Hát. — S a lány csak csatt, csatt... Szedegette a lábait, csattogat-ta a papucsa karkait. Egy csep-pet ringatta a derekát, dereka után a vállait, de úgy ringatta, olyan valami csodásan, hogy Pé-ternek szinte-szinte utána rán-dult a dereka, válla... — Hol voltál? — A lány ugy a vállán át: — Kapálni. — Állj meg már egy szóra!

De a lány nem állt meg. Csen-desítette ugyan a lépteit, de nem állt meg. Csak úgy félig visszafordulva mondta: — Sietek. — Mért? — Mert dolgom van otthon. — Hát ne siess annyira no, — indult meg Péter a lány után — magam is hazafelé tartok. — A lány megállt. Bevárta Pé-ter.

Péter azt mondta: — Te is kapálni voltál? — Kapálni. — Hol? — Itt az ágyoméknál... Péter megnyújtotta a nyakát. — Hm. Hát akkor e mégse?!... Ha az ágyának földje... Ak-kor e mégse. — A lány azonban — ezt a ködöt szétfújta. — Egy kis paszulyföldet se-gíttettem bekapálni. A kukori-cájuk végibe vetették, amit Nagy Imrétől bírnak felesbe... — Péter fölrottotta szemöldö-keit: — Te kapáltál be? — A nénémel... Péter visszanezett. — Hát a nénéd? — A Rozsi? — Péter ráhagyta: — Az.

— Ü megvárja a Mihályt... De nekem háza kell sietni, mer az időz beteg... — Beteg? — Kihittotte magát, oszt e-rősen kahl... — Az hiba! — Az. — Vagy száz lépést haladtuk szótlanul. Elazalt Péter egyre azon törte a fejét, hogy ugyan-ki lehet ez a lány?... Kérdez-ni nem akarta. Hátba rájön magától... Nem bizony ugyan benne, de mégis... Csak szeb-ben jönne az ki, ha már mint ismerős... Ugy oldalról szemszögletez-gette a lányt. Jóállás, azt már az első szemvetésre meg-állapította. Növésben is... Váll, háta... Főként a csípő-pől: De a két karja is! Pedig nem lehet több tizennyolcna!... Legfőlebb tizenkilenc. Huszát még nem ütötte el. Akkor is-merne... Hát persze azért nem tudja, hogy kicsoda, mert azalatt cseperedett föl, míg o-dakatonáskodott. Ez az. — A lány azonban őt ismerheti. A kisebb mindig ismeri a na-gyobbat. Ez még iskolás lehe-tett akkor, amikor ő már le-gény volt. Olyan csitirány meg már ismeri a legényeket. Hát őt is... Péternek még akkor nem ü-tödtött az eszébe, hogy ez a ta-lálkozás bejátszóddhatik az ő-életébe. Nem. Hiszen azt se tudta. Hogy kicsoda, micsoda? Annyit ugyan látott, hogy a lány formás, nem idegenkedő, hányaveti, huzódó. Aztán dolgos is, mert kapa a vállán. Ámbár az még nem Szentírás! csot egypár szóval úgy össze Ellenben az is igaz, hogy egy kapa sok mindent beszélhet a gazdájáról! Péter szeme éppen a lány ka-páján révedezett. Munkás egy kapa. Kopottas, fényes... — A te kapád ez? — Mért?... — Csak... — Csak... Péter ráhagyta: — Az.

— Ü megvárja a Mihályt... De nekem háza kell sietni, mer az időz beteg... — Beteg? — Kihittotte magát, oszt e-rősen kahl... — Az hiba! — Az. — Vagy száz lépést haladtuk szótlanul. Elazalt Péter egyre azon törte a fejét, hogy ugyan-ki lehet ez a lány?... Kérdez-ni nem akarta. Hátba rájön magától... Nem bizony ugyan benne, de mégis... Csak szeb-ben jönne az ki, ha már mint ismerős... Ugy oldalról szemszögletez-gette a lányt. Jóállás, azt már az első szemvetésre meg-állapította. Növésben is... Váll, háta... Főként a csípő-pől: De a két karja is! Pedig nem lehet több tizennyolcna!... Legfőlebb tizenkilenc. Huszát még nem ütötte el. Akkor is-merne... Hát persze azért nem tudja, hogy kicsoda, mert azalatt cseperedett föl, míg o-dakatonáskodott. Ez az. — A lány azonban őt ismerheti. A kisebb mindig ismeri a na-gyobbat. Ez még iskolás lehe-tett akkor, amikor ő már le-gény volt. Olyan csitirány meg már ismeri a legényeket. Hát őt is... Péternek még akkor nem ü-tödtött az eszébe, hogy ez a ta-lálkozás bejátszóddhatik az ő-életébe. Nem. Hiszen azt se tudta. Hogy kicsoda, micsoda? Annyit ugyan látott, hogy a lány formás, nem idegenkedő, hányaveti, huzódó. Aztán dolgos is, mert kapa a vállán. Ámbár az még nem Szentírás! csot egypár szóval úgy össze Ellenben az is igaz, hogy egy kapa sok mindent beszélhet a gazdájáról! Péter szeme éppen a lány ka-páján révedezett. Munkás egy kapa. Kopottas, fényes... — A te kapád ez? — Mért?... — Csak... — Csak... Péter ráhagyta: — Az.

— Ü megvárja a Mihályt... De nekem háza kell sietni, mer az időz beteg... — Beteg? — Kihittotte magát, oszt e-rősen kahl... — Az hiba! — Az. — Vagy száz lépést haladtuk szótlanul. Elazalt Péter egyre azon törte a fejét, hogy ugyan-ki lehet ez a lány?... Kérdez-ni nem akarta. Hátba rájön magától... Nem bizony ugyan benne, de mégis... Csak szeb-ben jönne az ki, ha már mint ismerős... Ugy oldalról szemszögletez-gette a lányt. Jóállás, azt már az első szemvetésre meg-állapította. Növésben is... Váll, háta... Főként a csípő-pől: De a két karja is! Pedig nem lehet több tizennyolcna!... Legfőlebb tizenkilenc. Huszát még nem ütötte el. Akkor is-merne... Hát persze azért nem tudja, hogy kicsoda, mert azalatt cseperedett föl, míg o-dakatonáskodott. Ez az. — A lány azonban őt ismerheti. A kisebb mindig ismeri a na-gyobbat. Ez még iskolás lehe-tett akkor, amikor ő már le-gény volt. Olyan csitirány meg már ismeri a legényeket. Hát őt is... Péternek még akkor nem ü-tödtött az eszébe, hogy ez a ta-lálkozás bejátszóddhatik az ő-életébe. Nem. Hiszen azt se tudta. Hogy kicsoda, micsoda? Annyit ugyan látott, hogy a lány formás, nem idegenkedő, hányaveti, huzódó. Aztán dolgos is, mert kapa a vállán. Ámbár az még nem Szentírás! csot egypár szóval úgy össze Ellenben az is igaz, hogy egy kapa sok mindent beszélhet a gazdájáról! Péter szeme éppen a lány ka-páján révedezett. Munkás egy kapa. Kopottas, fényes... — A te kapád ez? — Mért?... — Csak... — Csak... Péter ráhagyta: — Az.

— Az enyém. — Te használod? — En. — Csak te? — Csak. — Csak azért — vette föl Péter a fejét — hogy olyan fé-nyes... S aztán mosolyogva hozzátette: — Tán homokkal fényesíted odahaza? — A lány nevetett. Szájaszélén kuncogva szaladoztak ki a vi-dámság hangjai. De segített neki a két szeme is. S aztán azt mondta: — Földdel! — Majd hozzátette: — De nem otthon, hanem kinn a határban! — Itt a pejréti részen...? — Itt is, másutt is... amerre munka kerül? — Napszám? — Az. — Napszámra jársz? — Hát hova?... Kend is csak ugy! — Péter ekkor érezte az első bizsergést a mellében. A lány napszámra jár. Dolgos lány. Hm. Ha azt vesszük, ha ugy vesszük... S ismeri is. Ismeri mert azt mondja: "Kend is csak ugy!" — Most már egy kis melegség-gel mondta: — En is... Hát én is... — Ez volt az első érezhető ka-pocs közöttük. Ez, ami itt szü-letett kinn, az isten ege alatt észrevétlenül. Most ezt a ka-pámhárr az még nem Szentírás! csot egypár szóval úgy össze kellene bogozni — gondolta Pé-ter, — hogy amint a falu alatt elválnak, el ne szakadjon. — Mindjárt hozzá is kezdett a bogozáshoz: — Ismersz te engem? — A lány rápillantott a a fejét megbiccintette: — Régen. — Régen?

— Régen. — S nevetett. Kimutogatta a fehér fogait. — Azt nevetem, — mondta, — hogy kend köntőrfalazik... — Hogy én?... — Kend. — Honnan gondolod? — Tudom. — Miből te?... — Hát kend megtuggya mon-dani az én nevemet? — S ugy nézett Péter szemé kö-zé kiprosodva, villogó szem-mekkel, hogy most már nem-casek a mellében bizsergett. Pé-ternek, hanem végig az egész hátgerincén... Az pedig jó-érzés! Az ember szinte szeret-n kibujni a bőréből... S Pé-ter nem tudott mást mondani, mint azt, hogy: — Megfogta hé! Most igaz-an megfogta!... — De ezt olyan azivból mondta, annyira a lelke mélyéből, hogy a lány lesütötte a szemét. — Aztán mentek egy jó hajltást talán kettőt is, amikor a lány ugy a szájaszélén kieresztette: — Timár Julis — Péter megállt. — Timár? — Az. — De... Julis? — Persze kend nem igen emlékezhet rám, mer én a tén-len benn szolgáltam a város-ban. Míndszentektől márciusig. Kend akkortájt gyött haza, a-mikor én beszegődtem... — Mért szolgáltál te a város-ban? — A keresetért. — Keresetért? — Hát. Télen itt nincs ke-reset... Mi volna? Csak a vá-rosban. De tavasztól őszig meg-itt van több... — Mennyi napszámot kapsz te? — Nyolc hatost. — Hát az elég... Négy ha-ugy vesszük... — Na?... — En is csak forintot kapok!

— Régen. — S nevetett. Kimutogatta a fehér fogait. — Azt nevetem, — mondta, — hogy kend köntőrfalazik... — Hogy én?... — Kend. — Honnan gondolod? — Tudom. — Miből te?... — Hát kend megtuggya mon-dani az én nevemet? — S ugy nézett Péter szemé kö-zé kiprosodva, villogó szem-mekkel, hogy most már nem-casek a mellében bizsergett. Pé-ternek, hanem végig az egész hátgerincén... Az pedig jó-érzés! Az ember szinte szeret-n kibujni a bőréből... S Pé-ter nem tudott mást mondani, mint azt, hogy: — Megfogta hé! Most igaz-an megfogta!... — De ezt olyan azivból mondta, annyira a lelke mélyéből, hogy a lány lesütötte a szemét. — Aztán mentek egy jó hajltást talán kettőt is, amikor a lány ugy a szájaszélén kieresztette: — Timár Julis — Péter megállt. — Timár? — Az. — De... Julis? — Persze kend nem igen emlékezhet rám, mer én a tén-len benn szolgáltam a város-ban. Míndszentektől márciusig. Kend akkortájt gyött haza, a-mikor én beszegődtem... — Mért szolgáltál te a város-ban? — A keresetért. — Keresetért? — Hát. Télen itt nincs ke-reset... Mi volna? Csak a vá-rosban. De tavasztól őszig meg-itt van több... — Mennyi napszámot kapsz te? — Nyolc hatost. — Hát az elég... Négy ha-ugy vesszük... — Na?... — En is csak forintot kapok!

— Régen. — S nevetett. Kimutogatta a fehér fogait. — Azt nevetem, — mondta, — hogy kend köntőrfalazik... — Hogy én?... — Kend. — Honnan gondolod? — Tudom. — Miből te?... — Hát kend megtuggya mon-dani az én nevemet? — S ugy nézett Péter szemé kö-zé kiprosodva, villogó szem-mekkel, hogy most már nem-casek a mellében bizsergett. Pé-ternek, hanem végig az egész hátgerincén... Az pedig jó-érzés! Az ember szinte szeret-n kibujni a bőréből... S Pé-ter nem tudott mást mondani, mint azt, hogy: — Megfogta hé! Most igaz-an megfogta!... — De ezt olyan azivból mondta, annyira a lelke mélyéből, hogy a lány lesütötte a szemét. — Aztán mentek egy jó hajltást talán kettőt is, amikor a lány ugy a szájaszélén kieresztette: — Timár Julis — Péter megállt. — Timár? — Az. — De... Julis? — Persze kend nem igen emlékezhet rám, mer én a tén-len benn szolgáltam a város-ban. Míndszentektől márciusig. Kend akkortájt gyött haza, a-mikor én beszegődtem... — Mért szolgáltál te a város-ban? — A keresetért. — Keresetért? — Hát. Télen itt nincs ke-reset... Mi volna? Csak a vá-rosban. De tavasztól őszig meg-itt van több... — Mennyi napszámot kapsz te? — Nyolc hatost. — Hát az elég... Négy ha-ugy vesszük... — Na?... — En is csak forintot kapok!

— Régen. — S nevetett. Kimutogatta a fehér fogait. — Azt nevetem, — mondta, — hogy kend köntőrfalazik... — Hogy én?... — Kend. — Honnan gondolod? — Tudom. — Miből te?... — Hát kend megtuggya mon-dani az én nevemet? — S ugy nézett Péter szemé kö-zé kiprosodva, villogó szem-mekkel, hogy most már nem-casek a mellében bizsergett. Pé-ternek, hanem végig az egész hátgerincén... Az pedig jó-érzés! Az ember szinte szeret-n kibujni a bőréből... S Pé-ter nem tudott mást mondani, mint azt, hogy: — Megfogta hé! Most igaz-an megfogta!... — De ezt olyan azivból mondta, annyira a lelke mélyéből, hogy a lány lesütötte a szemét. — Aztán mentek egy jó hajltást talán kettőt is, amikor a lány ugy a szájaszélén kieresztette: — Timár Julis — Péter megállt. — Timár? — Az. — De... Julis? — Persze kend nem igen emlékezhet rám, mer én a tén-len benn szolgáltam a város-ban. Míndszentektől márciusig. Kend akkortájt gyött haza, a-mikor én beszegődtem... — Mért szolgáltál te a város-ban? — A keresetért. — Keresetért? — Hát. Télen itt nincs ke-reset... Mi volna? Csak a vá-rosban. De tavasztól őszig meg-itt van több... — Mennyi napszámot kapsz te? — Nyolc hatost. — Hát az elég... Négy ha-ugy vesszük... — Na?... — En is csak forintot kapok!

— Régen. — S nevetett. Kimutogatta a fehér fogait. — Azt nevetem, — mondta, — hogy kend köntőrfalazik... — Hogy én?... — Kend. — Honnan gondolod? — Tudom. — Miből te?... — Hát kend megtuggya mon-dani az én nevemet? — S ugy nézett Péter szemé kö-zé kiprosodva, villogó szem-mekkel, hogy most már nem-casek a mellében bizsergett. Pé-ternek, hanem végig az egész hátgerincén... Az pedig jó-érzés! Az ember szinte szeret-n kibujni a bőréből... S Pé-ter nem tudott mást mondani, mint azt, hogy: — Megfogta hé! Most igaz-an megfogta!... — De ezt olyan azivból mondta, annyira a lelke mélyéből, hogy a lány lesütötte a szemét. — Aztán mentek egy jó hajltást talán kettőt is, amikor a lány ugy a szájaszélén kieresztette: — Timár Julis — Péter megállt. — Timár? — Az. — De... Julis? — Persze kend nem igen emlékezhet rám, mer én a tén-len benn szolgáltam a város-ban. Míndszentektől márciusig. Kend akkortájt gyött haza, a-mikor én beszegődtem... — Mért szolgáltál te a város-ban? — A keresetért. — Keresetért? — Hát. Télen itt nincs ke-reset... Mi volna? Csak a vá-rosban. De tavasztól őszig meg-itt van több... — Mennyi napszámot kapsz te? — Nyolc hatost. — Hát az elég... Négy ha-ugy vesszük... — Na?... — En is csak forintot kapok!

Stein Aurél

INGYENES ORVOSI TANÁCS ELŐFIZETŐINKNEK

Örömmel jelentjük olvasóinknak, hogy sikerült a "Kanadai Magyar Ujság" részére Kanada legkiválóbb orvosának, Dr. Bi-ban megtelepedvén, először a ró Károlynak közreműködését megköszönjük. Már abba a szempontból is örvedetes ezen a pályán, mert hiszen rengeteg orvosunk nincs abban a helyzetben, hogy magyar orvossal megvizsgáltsa magát és ennek következtében nem egyszer gyilkos kórral kell állandóan küzdenie, csupán azért, miután nincs, aki tanácsot adhatna. Még az olyan helyeken is, ahol jó kanadai orvosok vizsgálatának vehetik alá magukat, sokszor nem ismeri az orvos a különleges magyar körülményeket és így nincs abban a helyzetben, hogy megfelelő gyó-gymódról gondoskodhassék.

Dr. Bíró Károly lesz tehát a "Kanadai Magyar Ujság" olvasóinak házi-országa, aki teljesen díjtalanul ad felvilágosítást a munkájában mindezen kérdésekre, melyeket honfitársaink akárhányszor is megírják. Az újítás hihetetlen nagy visszhangra fog találni, annál is inkább, miután Dr. Bíró neve ma már egész Kanadában ismeretes. A kiváló szaktudás, nagyképzettség magyar orvos rövid néhány esztendő kanadai tartózkodása alatt országos hírnévre tett szert és ezer főre rugó betegek közül nem egy akadt olyan is, aki a távoli Niagara-félszigetről vagy British Columbiából kereste fel a gyógyítás kanadai magyar apostolát.

Dr. Bíró Károly, mint a budapesti Apponyi Poliklinika tanácsadója, a legjelesebb euró-

Nem is kap más lány senki annyit, mint én! Mer én veresnyit kapálók akaréklyk emberrel!

Némli kis büszkeség csattant ki a lány hangjából. Büszkeség. De lehetett azt venni kűnérdősáknak is. A lány irregeti a legényt. Ugratja.

Péter fölütötte a fejét.
— Velem is?
— Kenddel is!

Péter átfogta két szemével a lányt, de úgy átfogta, annyit meleg szeretettel, vägygyl mintha többet nem akarná elereszteni.

— No, majd egyszer kipróbáljuk — huncyorgott a lány szemeközé. — Ki!

A lány csak nevetett. De úgy nevetett, hogy Péter ötké-jét majd szétvetette a mellé. Kihadhatta volna egy jó nyugedőrára kovácsfutónak...

Igy ismerkedett meg Péter a Julissal. Azaz, hogy ez volt az első találkozásuk, melyből az ismerkedésük sarjadott. Mert Péter aztán, amikor csak tehette, úgy módoita ki, hogy találkozzanak. Találkoztak is. Leginkább ünnepekn. De munkanapokon is. Ha kinn a hártában nem, hát a faluban. Az uccán. Este, Julis vizért ment a kutra. Artési vizért. Amelyiket huzni sem kell, csak odatartani a kannát. Péter már tudta az időt.

Péter ugyan a könnyeb oldalát is foghatta volna. Elmegy Timárékhos. Hogy milyen neszezel? ... Lehet azt találni. Vagy egyenesen hazakísérel. Julist a kútrol, a munkaröl, a templomból ... Igy, hogy az ilyen hazakísérés már kötelezettséggel jár. A falu egyszerűben összehorondja öket s akkor már az esetleges szétválás nem megy simán.

Péter hát nem akarta elhamarkodni a dolgot. Mert nagy dolog az! Nonó! A lányok kitanulása nem olyan könnyű, mint

minden egyes oly magyar tlepet meg fognak látogatni, ahol a "Kanadai Magyar Ujság"-nak számosabb előfizetője tartózkodik. A "Kanadai Magyar Ujság" ezáltal is módot kíván majd

Miért alszunk rosszul?

Reichenbach lovag még a múlt század közepén terjedelmes munkában ismertette sokoldalú kutatásainak eredményét a "szenszibilis ember"-ről. Ebben kiterjedkedett arra is, hogy milyen irányban kell feködnieknk, hogy nyugodt, felris-sító alvásunk legyen. Kísérletelhez különösen érzékeny, gyenge idegzetű egyéneket választott, kiket részint ágyba, részint díványokra fektetett s megállapította, hogy legnyugodtabb volt az alvásuk, ha fejükkel északi irányban feködték, kevésbé nyugodt, ha keleti, még kevésbé, ha déli, de legnyugtabbabb, ha a fekvés iránya nyugati volt. Kísérletelhez a szoba közepébe különbözö irányban helyezte el ágycakat.

A kísérletelhez kiválasztott egyének egyöntetien kijelentették, hogy legkellemesebben akkor érezték magukat, ha észak-déi irányban feködték. Reichenbach szerint az alvásmélysége közti különbséget az illető e-gyén már az első alkalommal tapasztalta. A többi közt felemlíti, hogy egyik ismeröse éjféli hánykolódott az ágyban, végre felkelt és az ágy melletti díványra feködt. Abban a hiszembben, hogy állapota javult, visszafeküdt az ágyba, de megint az eredeti nyugtalan állapot vett rajta eröt. Ösztönszerűleg visszafeküdt a dívánra és ott megingt nyugodtan aludt. Erre észébe jutott a Reichenbach-féle szabály és megállapította, hogy az ágya nyugat-keleti irányban, a díván pedig észak-déi irányban feköszik. A Reichenbach-féle szabállyal magyarázható az is, hogy némely ember reggel felé ellenkező irányba feköszik s újból elalszik.

Reichenbach tanait a tudományos körök annak idején nem használták fel, sőt feledékenységébe hagyták menni. Igaz, hogy akkor az orvostudomány sem rendelkezett olyan segéd-eszközökkel, melyekkel a jelen-ségek közti összfüggést meg lehetett volna állapítani. Jelenleg azonban oly érzékeny eszközökkel rendelkezőnk, hogy nemrég már a rádió útján is hallhatóvá tették a növények növekedését és a szervek működését. Az emberi test izmai és idegei életmüködésük közben elektromagnetikus eröttereket létesítének, amelyeknek változásait újjabbiban igen érzékeny készülékekkel több méter távolságból mérni is lehet. Különösen meg-lépö, hogy a szivom működésének változásairól ugynevezett elektrokardiogramokat készítenek, amelyeket az orvos a sziv müködésének beható tanulmányozására használhat fel.

Kritzinger düsseldorfi német orvos volt az első, aki indítványozta, hogy készüljenek olyan elektrokardiogramok, melyek arra vonatkoznak, hogy a sziv müködésére nézve milyen változások lehet észlelni, ha a beteg fekvését a föld elektromagnetikus erötere irányára nézve, melyet a mágnesüst irány mutat, változtatjuk.

Kritzinger dr.-nak sikerült orvosi körökben vevzett il irány kísérleteket figyelemmel kísérsni és a felvett elektokardlog rammoknál tényleg megfelelő gyenge eltérések mutatkoztak. Szerencse, hogy a föld elektromagnetikus hatása elsösorban csak gyenge idegzetü embereknel érvényesül, de a mai, a lét-elvöl küzdes korszakában lenállóbb természetü egyéneket is fenyegetheti az idegesség.

Miért ne lehetne kevés fáradtság gal az ágycakat előnyös irányba helyezni és így nagyobb hajnak elejt venni? Lehetséges, hogy bövebb tapasztalatok arra is vezetnek, hogy kórházak, szanatóriumok építkezésénél és az a-mekben elhelyezendő ágycaknál az irány nem tartozik majd a közömbös szempontok közé.

Ha a háziasszonyok kövrtik ezt a tanácsot, — mondják a pro-

A HÁZIASSZONY CSAK EGYSZER MOSOGASSON NAPJÁBAN!

Newyorkból jelentik: A házi-asszonyok bizonyára csodálkoznak fognak azon, hogy az amerikai statisztika már a tárgyermosogattással is foglalkozik. Kutatja azt a kérdést, hogy a magánháztartásokban hány tárgyért mosnak el napjában és hány-szor történik mosogatás. Ezt a fontos tanulmányt most kiegészítették két chicagói egyetem tanár, akik grafikonokkal és táblázatokkal duzzasztott munkájukban arra a követke-zésre jutnak, hogy az okos házi-asszony nem mosogat minden étkezés után, hanem a piszkos tálat és tányérokat felhalmozza és egyszerre végez a mosogattással.

Ha a háziasszonyok kövrtik ezt a tanácsot, — mondják a pro-

gyek okozta betegségek költsége körülbelül 50 millió fontot tesznek ki egy év alatt. A szirke mokusok is nagy kárt okoznak, mert bacillus hordozó rovarok tányáznak a szörükben. Ezek az állatok évi 10,000 font kárt okoznak. A herceg felhivta a közvélemény figyelmét arra, hogy az állatok nagy tömegben terjesztik a különböző rá-gályos betegségeket. Az emberek nem is sejtik, hogy az ege-rek, patkányok és legyek milyen tömegben fertözik meg öket.

PRÉRI DAL

Madárdallal ébred Kalászfürtös róna: Érik már az élet, Csak ár a vónal! Hallom a kiáltást, Mintha átok lenne, Atdál, Uram, áldást, Nincs köszönet benne.

Szép arató-részünk Kótyavetyén két el: Szembe hogyan nézünk A haragos tülel? Várjuk a megváltást, Hasztalan esongve: Atdál, Uram, áldást, Nincs köszönet benne.

Az ég mezejébe Pacsirta dalogat: Dustumör föld népe Éhen hal maholnap. Nyögött a nyárfát: Vak vihar felélost: Atdál, Uram, áldást, Nincs köszönet benne.

(Jász)

EGY ANGOL TUDÓS TALÁL-MÁNYA A VAKSÁG GYÓGYÍTÁSÁRA

Arthur Keith híres angol se-bész londoni előadásában kijelentette, hogy Thomas walesi tudós a szaruhártyaáttütoztetés új módját találta ki, amely nyulakon kipróbálva, 100 százalékos sikerre vezetett.

Az új szaruhártyát varrás nél kü tudja a szembe helyezni. Az új eljárás valószínűleg emberek re is alkalmazható lesz és lehetővé teszi a vakság olyan eseteinek gyógyítását, amelyeket a szaruhártya elhomályosodása idézett elő.

ÓRA, MELY TELEFONÁLÁSRA MEGMONDJA AZ IDÖT

A párisi csillagvizsgáló inté-zet igazgatója egy rendkívül pontosan járó órát szerkesztett, amely beállitva a telefonközpontba, telefonhívásra ütésekkel meg adja a lehető legpontosabb időt. Az óra úgy van meg-szerkesztve, hogy nemcsak egy felhívónak válaszol, hanem sokan egyszerre is kérdezhetik töle az időállását.

SZEPTEMBERBEN PESTEN ULÉSEZNEK A VILÁG ORVOSAI

Szeptember elején az Associa-tion Professionelle Internationale des Mediciens ezévi rendes kongresszusát Budapesten tartja meg, Elhatározták, hogy az illusztris külföldi vendégek fogadásánál előkészítésére felké-ri egyetemünk orvosprofesszo-rait és az orvosi rend egyéb ha-zai kitünösegeit.

AKI SOHA ÉLETÉBEN NEM KÖTÖTT HATRANYOS ÜZLETET

Londonból jelentik: Sanghai-ban meghalt 84 éves korában Silas Aedron Haroon, a távoli kelet egyik leggazdagabb em-bere. Angol alattvaló volt. Bagdadban született és mint rak-tármunkás került Sanghaiba 58 évvel ezelött. Később mint kereskedö kis vagonora tett szert és ingatlan-vásárlásra vet-te magát. Abban a hírbén állt, hogy soha életében nem köött hátrányos üzletet. Telkeinek értéke Sanghai kiépülésével megszázaszorozódott. Óriási üzletét mindössze hat kínai hivatalnok kal vezette, mindig kétkerekü kordén, riksan járt s csak né-hány évvel ezelött vett egy autót. Hátrahagyott vagyonát 15 millió fontra becsüllik. Életében óriási összegeket fordított buddhista klasszikus müvek és ereklyék vásárlására, melyeket az egész világ könyvtárai és muzeumai között osztott szét. Halálát örvegye és 12 fogadott fia gyászolja.

MAGYAR SÁNDOR ÜZENETE, MAGYAR-KANADÁNAK

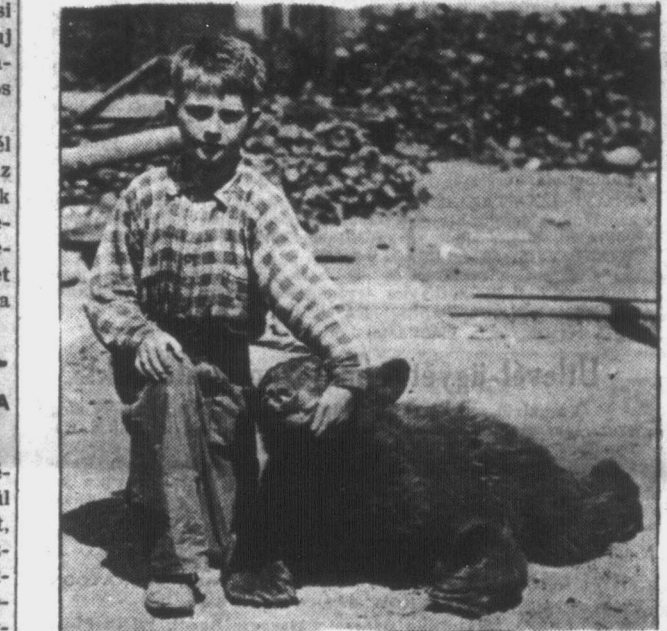
Mire ezek a sorok kiérnek Kanadába, a diadalmas magyar-óceánrepülök utjának minden részletét távirati tudósítások al-lapján már ismertette a "Kana-dai Magyar Ujság". Mi nagyon vigyázunk arra, hogy olyan e-seményekről tudósítsunk, ame-lyek más uton nem előzhettek meg bennünket, ezuttal azon-ban meg kell emlékeznünk Ma-gyar és Endress nagyszerü tel-jesítményéről, különösen azért, mert Magyar Sándor kanadai magyarnak számít. Hosszu időt töltött Kanadában és ö ma-ga is meleg szeretettel emléks-zik vissza a kanadai magyaro-kra.

Arról nemigen volt szó a la-pokban, hogy az "Igazságot Magyarországnak" repülőgép-mozgalomról nem valami biza-rodással beszéltek idehaza. Ma-ga a gondolat már akkor meg-fogta az embereket, amikor több mint két évvel ezelött fel-merült. A lapok rengeteget ír-tak a két magyar pilótáról. Ma-gyar-Vilczek Sándor személyét

különösen a romantika titkosa-tos ködje fedte. Folyton "lele-p-eleksek" jelentek meg, még a kormányzó fiát is sejtették a Magyar Sándor név mögött, a-melyet mindenki álnévnek tar-tott.

Tavaly még mindenki izga-tottan leste öket de azután meg-jött a hír, hogy az Indulást egy-ével elhatalastották. Hozzáér-tö emberek tisztában voltak az-zal, hogy abban a pillanatban vált komolyá az oceánrepülés gondolata. Magyar Sándort a leikesedés fütötte. Endress György, mint komoly pilóta ap-rólikosan megvizsgálta a gép-et és alkalmatlannak találta a felrepülésre. Hosszu hónapok fáradtságos munkájának az eredménye az hogy a gép mun-denben alkalmassá vált a no-héz feladat megoldására és a-mikor végre starthoz állott a gép, a két pilóta legalább re-ményességgel vághatott neki a szedületes vállalkozásnak.

Folytatás a 6. oldalon

Képünk Achille Vermenint szerencsésen idejében megállít-totta a medvét. Utöbb kiderült, hogy a medve nem akart Achille-nek ártani és nagyonis szelíd háziállat. Csak a hétvégi nagy meleg indította arra, hogy tár-sát és otthonát elhagyja és sü-röbb bokrok alatt keressen hü-vösebb pihenő helyet. A lelött medve társával együtt ugyanis A. Veltri tulajdona, aki két év előtt, pár hónapos korukban a versenyt és gondolkodás nél-fogta és háza körül nevelt fel küi puskájával jött segíteni és öket.

Keletkanadában a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb pénsküldés módja.
Pénzküldésekrét teljes feloldozást vállalok.
HAZAK, FARMOK STB., ADÁS-VELETEL INTÉZTÉSRE VELEM
Bármilyen ügye-hajos dolgában forduljon hozzám:
LOUIS SZABO
BOX 244 14 Crowland Str. Welland, Ont.
A „CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS” magyar megbízottja.

P É N Z
KÜLDÉS A VILÁG BARMELY RÉSZÉBE POSTÁN VAGY SOROONYILEG — HAJÓJEGYEK ELADÁSA AZ ÖSSZES VONALAKRA EREDETI ÁRAKON
4% KAMATOT FIZETUNK BE TETEKRE NEGYEDVI EL SZAMOLÁSSAL
THE HARBOR STATE BANK
Alapította: EMIL KISS,
4th Ave. 9th St., NEW YORK

"HAZADNAK RENDÜLETLENÜL LEGY HIVE, OH MAGYAR!"

MAGYARORSZÁGI HIREK

"CSONKAMAGYARORSZÁG NEM ORSZÁG, EGÉSZ MAGYARORSZÁG MENNYSZÁG!"

A KANADAI MAGYAR UJSÁG BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CÍME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

MAGYAR SÁNDOR ÜZENETE, MAGYAR-KANADANAK

Folytatás a 3. oldalról

Időközönként jött egy-egy értesítés Magyarországra. Az óceánrepülés biztonságában is sok káknak ellankadt a kedve, a pesti újságok végül már csak immel-ammal közölték valamit a "Justice for Hungary"-ról, majd mint bomba hatott a hír, hogy Endresz és Magyar végre mégis csak elindultak.

Tikkasztó forró nyári meleg volt. Délután érkezett meg a kábelátvitel. Véletlenül az egyik strandfürdőben voltam és a hírt nekem oda megtelefonálták. Az első kábel így szólt, hogy már az óceán fölött vannak a repülők. Amikor a strandfürdő vezetője a hírt kiküldtette, olyan nagy volt a lelkesedés, hogy szinte járhatatlan.

Este már nem volt pihenés a szerkesztőségben. Folyton csilingelt a telefon az érdeklődők sokkal nagyobb tömegben jelentkeztek, mint az országgyűlési választások alkalmából. Félízenegy felé kaptuk meg a hivatalos értesítést, amely szerint a "Justice for Hungary" leszállt Harbour Graceban és várja a kedvező időlehetőséget, amely azonban nem jelentkezik.

A lelkesedést újra lehangoltság váltotta fel és a hangulat az óceánrepülők ellen fordult. Szegények pedig ott álltak és idegeltek megfeszítve várakoztak a kedvező pillanatra.

Két nappal később szintén délután jött meg az értesítés, hogy az óceánrepülők most már valóban utban vannak. Ugy jártak, mint a régi mesében az a gyerek aki folyton farkast emlegetett, pedig nem is volt a közelben és amikor valóban közeledett a farkas senkinek se hitte el. Budapest szerelvényei, ha nem lettek volna ilyen előzmények, egész éjjel nem aludtak volna az emberek, hanem lesték volna a híreket. Így csak a szerkesztőségek virrasztottak de oda se érkeztek megbízható jelentések.

Régelre megváltozott minden. A lapok első oldalán jelentették a nagy eseményt. Valóban méltányolni tudták a nagyteljesítmény jelentőségét, a világgazdasági feszültség akkor volt a legerősebb, de az emberek figyelmét mégis erre a kérdésre ráterelték. Tíz órakor már a lapok kiadását jelentették hogy az óceánrepülők átrepültek az óceán és Skócia fölött vannak. Szinte percpercre emelkedett az izgalom. Az óceánrepülőket fogadó bizottság akcióba lépett. A rendőrök egész hadserege ment ki a mátyásfüdű repülőtérre, hogy fenntartsa a rendet.

Égész nap bent ültem a szerkesztőségben és a beérkező jelentésekben dolgoztam. Az lett volna a feladatomban, hogy szinte óráról-óra adjam a nyomdákba az újabb táviratokat, érintkezésbe legyek miniszterekkel a testülettel, ahová a hírek bejutnak.

Magánjelentés számtalan érkezett. Hivatalos jelentés azonban egyetlen egy sem. Amikor rádióközvetítésnek telefonon bementem a különböző értesítések, minden alkalommal azt a választ kaptam, hogy a hivatalos közlők nem felelnek meg a válságnak. Nem tudták megérteni de a százföldi sehon-

nan sem érkezett jelentés a magyar repülők utjáról. A déli lapok kénytelenek voltak a reggeli jelentésekkel beérni. Nem irtak aggodalomról és lehangoltságról, mert nem akarták a közönséget ijesztani.

Közben megindult a közönség áramlása a mátyásfüdű repülőtér felé. Még mindig nem volt olyan nagy az érdeklődés, mint a Zeppelin érkezésekor, mert az emberek tartottak attól hogy esetleg hiába mennek ki. A szerkesztőségekhez folyton telefon-érdeklődések érkeztek be. A válasz állandóan ingadozó volt. "Az óceánrepülők feltétlenül átértek Európába — jelentették — de pozitív hírt nem mondhatunk holnapról".

Báró Perényi Zsigmond félóránként kapta tőlünk a jelentést. Mindig hozzátettük: "Az óceánrepülők holnapról megbízható jelentés nincsen". Perényi Zsigmond három órakor közölte a közönséggel az információt és kijelentette, hogy kimegy a repülőtérre és ott lesz addig, amíg a repülők megérkeznek. Rendíthetetlenül bizott abban, hogy a magyar fiúk diadala bekövetkezik.

Elég sokan mentek ki, de a közönségben nagyon hamar elrojt a lehangoltság. Négy órakor jött egy jelentés, amely szerint Endreszék átrepültek a magyar határt. Amikor ezt jelentettem a rádióközvetítésnek lelkesen éljenzni kezdtek, de szettek kijelenteni, hogy az ország egyetlen egy rádióapparátusa sem tudott a repülőkkel érintkezésbe lépni. Nemsokára kénytelenek voltunk magunk is beismerni hogy a jelentés nem volt helyes. Mint kiderült, az egyik bécsi utas-repülőgépet nézték a "Justice for Hungary" nek. Az olyan sokat családotti tömeg oszladozni kezdett és ugyszólván mindenki visszatért a fővárosba. Ekkor sikerült összeköttetést szerezni a bátor magyar pilótákkal. Ausztriából érkezett a jelentés, hogy valóban repülnek Magyarország felé.

Azonnal autóba vágtam magam. Kocsink szűkületes iramban rohant a repülőtér felé. Félórával, mellettünk rendőrök motorbiciklik, ezuttal azonban elnézték a gyorsajást senki sem törődött velünk. Az emberek állandóan hátrafordultak és kémleltek az eget. Hátha feltűnik a repülőgép. Valóban, a látásháron jelentkezett is egy pont, amely mindjában erősbodott és végre kibontakozott egy repülőgép alakja. Megint csalódás. Szintén egy bécsi repülőgép volt, amelynek formáját mindenki ismeri.

Mátyásfüdűn keresztül vágtunk neki a repülőtérnek, ahol akkor már szétpattanásig feszült az izgalom. Azok, akik reggel óta várakoztak, iryilek bennünket, mint akik jól vagyunk informálva és csak az utolsó percben érkezünk.

Megérkezett Klebelsberg Kunó kultuszminiszter a belügyminiszterrel együtt, azután hírtelen felült Bethlen István miniszterelnök szikár alakja és szinte pillanatok alatt ott volt az egész kormány, mindenki, aki a magyar közéletben valamit számít.

Endresznél ott állt az első sorban, egy szót sem szólt, csak az ajkát harapdálta. Mindenki hozzálépett és gratulált. Szegén kis asszonyka folyton azt erőltette, hogy nem izgatott és mindig biztos volt a győzelemben.

Még csak néhány pillanat s itt lesz a repülőgép.

Külön csoportban fogták körül az amerikai magyarok Szalay bácsit, az óceánrepülők mecenását. Az öreg úr szemében könnyek csillogtak. Nem tudott Gömbös miniszternek válasszalni, aki megatva szorongatta kezét és köszöntét fejezte ki a nemes áldozatkészséget. Multak a percek, de az óceánrepülők csak nem akartak feltűnni. Az emberek újra türelmetlenkedni kezdtek, majd hirtelen megjelent az egyik repülőgépet és Gömbös hadügyminiszternek tett jelentést. Gömbös Bethlenhez lépett és mintha semmisen történt volna, sértlenül kezdte a repülőtérre.

Pillanatok alatt elérte a hír, hogy Endreszék Bicskén lezuhantak és mindkét pilóta meghalt. Valami eljutott ehonból a hírből Endresznél füléhez is, mert egy pillanatra megtáurodott. Igazán drámai volt a feszültség. Ebben a percben megszólalt a hangerősítő és jelentette, hogy kényszerleszállás történt Bicskén, de a pilótáknak nincs semmi bajuk. Valahogy olyan volt a hangulat, mint amikor kiméletesen előkészítenek valakit a kellemetlen eseményre.

Halló figyelme! Halló figyelme! Halló figyelme! Doldogjan jelenthetjük, hogy sikerült összeköttetést szerezni a két leszállt pilótával. Elfogyott a benzink, ezért szálltak le. Egyiknek sincs semmi baja sem mindkettővel már személyesen beszélünk.

Hála Isten! — tört ki az emberek lelkéből — az a fontos, hogy élnek.

A másik optimizmus igen hamar diadalmaskodott. Egyik magyar mondta a másiknak, hogy az a 25-30 kilométer nem számít, Bicske az Budapest, az óceánrepülők megoldották az eléjük tűzött hatalmas feladatot. Az óceán rekordidő alatt repülték át és rekordnak számít ez a hosszú út is.

A magyaroknak sohá sem lehet zavartalan az öröme, amondotta egy amerikai magyar — rettenetes elgondolni, hogy átjöttek a fiuk és szinte a magyar főváros küszöbén kellett leszállniuk.

Megkiják-e a Rothermere díját? — kérdezték közben. Ebben senkinek kétkedett, csupán a szakértők akadékoskodtak. Szerintük pályázatrol van szó, amelynek feltételt be-
tűpontoságnira nem teljesíttek az óceánrepülők. Rothermere kiadhatja a díjat, de ha valaki újra startol és leszállás nélkül ér Budapestre, kénytelen még tízezer dollárt kiutalni.

Lord Rothermere örömmel fizetne meg egyszer — mondták sokan — ha még egyszer akadnának ilyen bátor emberek, akik erre a lehetetlen útra vállalkoznának.

A magyar tisztesség és a magyar lovagiaság az oka annak, hogy nem a mátyásfüdű repülőtérre szálltak le a pilóták — magyarázták mindenütt a légitárogalom tudósai. — teljes erővel jött a gép és saját

lendülete is vitte volna előre. A magyar repülők azonban a Győr felé vették utjukat, ott leállították a gépet, két forduló tettek csupán azért, hogy hódoljanak Szalay Emil szülővárosának, mert hiszen Szalay tette lehetővé az egész nagy-szerű vállalkozást. Nem voltak riadeg, számító emberek. Még életveszedelemben is megmutattakozott a magyar lovagiaság.

A megafonokon keresztül felharsant a magyar himnusz. Ebben a pillanatban megmeredett mindenki, magabizálott és imádkozott. Hálát adtak a Magyarok Istenének, hogy az "Ígazságot Magyarország" megoldotta a gyönyörű feladatot.

Autók rogtak visszafelé. A riporterek Bicske irányába, hogy a közönség érdeklődését kielégítsék. Amint beértünk a városba, a lapok külön kiadással már mindenkit értesítettek az érdekes fordulatról.

Az ember önkéntelenül arra gondololt, hogy a hosszú út után holtrafáradtak a magyar fiúk és az volt az elgondolás, hogy így fogunk velük elször találkozni. A magyar fiúk nem ilyen fából vannak. Allg, hogy megmosakodtak már táncoltak is.

Magyar Sándort, mint kanadai magyart kerestük fel, vidáman mosolygott, amikor mint a "Kanadai Magyar Ujság" budapesti tudósítója jelentkeztem nála.

Halló! Melegen üdvözölöm a "Kanadai Magyar Ujság" s az egész kanadai magyarságot! E pillanatban Király barátom jut eszembe, aki bizonyosan most Vancouverben rám gondolt. Payerle-Bácsalk szerkesztő sürgönyt küldött nekem Harbour Graceba és a kanadai magyarság bucsüdvözlésével indultam utnak. Nagyon örülök, hogy most mindjárt a "Kanadai Magyar Ujság" üdvözöl. Mit csinál Grob Feri, Mihályfi Pistá, Lukács, Szabó Gyuri és a többiek? Folytatni tudnám tovább, hiszen két alkalommal, két és fél évet töltöttem Kanadában. Merem állítani, hogy ez a hatalmas és érdekes országot a magyarok közül kevesen ismerik úgy, mint én. Bejártam annak majdnem minden zugát, pedig mindenki tudja, hogy nem is ország, hanem valószínűleg különböző világ. Sokat nem tudok most beszélni, nagyon kérem csak azt írja meg, üdvözölöm a kanadai magyarokat, szeretettel, melegséggel emlékszem vissza rájuk ebben a pillanatban, amikor életem nagy célját meg tudtam valósítani. Az Isten étesse a kanadai magyarokat!

A kanadai magyarok valóban büszkének lehetnek arra, hogy az óceánrepülők egyike kanadai magyar, vagy legalábbis olyan ember, aki mögött két és fél esztendő kanadai magyar múlt áll.

PAIZS ÖDÖN

A német válság lefolyása az Óhazában

Igazán sorsdöntő napok torlódtak egymásután. Németországba válság hírek érkeztek, sőt olyan rémhírek is keltek szárnyra, hogy Németországban a kommunizmus ütötte fel a fejét.

A magyar kormány erélyes kézzel megakadályozta a zavarok kitérését. Mint finoman megjelölték, három napra városnapot rendeltek, három napra kitepték Magyarországot az idő rohanásából. Három napig becsukták a bankokat s a tőzsdéket, nem lehetett semmiféle üzenet kötni, három napig szűnet volt, pihenés, vártuk, hogy addig mi fog történni.

Utána fokozatosan kellett megindítani az életet. Ez éppen úgy történt, mint valami hatalmas gyáriüzemmel, amely egyszerre nem kezdheti meg a munkát. Előbb be kell fűteni, meg kell olajozni a gépeket és a lendítőkereknek mozgásba kell jönnie. Ma már kezd a normális élet újra erőre kapni.

Akadtak lelkiismeretlen emberek, akik újra zugbórték a kártak csinálni. Titokban dollárokat kínáltak, hihetetlen magas áron, de nem volt senki, aki beélt volna nekik. Először 8 pengőről beszéltek, azután pedig 7,20-ról, végre 6,20, és 6,10-ről a magyarságnak azonban olyan erős híte van a pengőben, hogy a spekulánsok hoppna maradtak.

Bizonyos nehézségek természetesen előállottak, mert hiszen a betéteknek csak 5%-ka került kifizetésre az első nap. Érdekes, hogy nagy megröhanások seholsem jászódottak le. A déli órákban már allg volt községek a bankoknál. Nagyon sokat segítette a helyzetben, hogy a spekulánsok különféle módon álltak elő a pengővel.

rek azonnal híni kezdtek, ellenben később, amikor rosszabb hírek érkeztek Németországból a nyugalom nem tudott időhaza gyökeret verni.

Az emberek csak egyet nem tudnak megérteni és ez az, hogy miért kötnék bennünket annyira össze Németország sorsával. Bethlen miniszterelnök éppen ezt a különállásunkat hangsúlyozta a német követ előtt. Hosszasan tárgyalta a francia követtel és természetesen Amerikába megbizottját is bevonta tárgyalásukba. Valóban nincs különösebb kapcsolatunk Németországgal, de a volt antant országok bankjai és bankái nem nagyon különbözhetnek. Hiába gazdálkodunk mi óvatosan a rövid időre felmondható külföldi hitelekkel, hiába fizetjük vissza ezeket, egyszerűen bennünket is odasorolnak Németország csatlósai közé, azon egyszerű oknál fogva, hogy Középeurópában vagyunk és mert Magyarország nevét megszokták Németországgal és Ausztriával együtt emlegetni.

Bennünket azért érintett keservesen ez a bizalmi válság, mert éppen most kellett volna 4 millió font értékű kincstárijegyet a külföldi piacokon elhelyezni. Ez magától értetődően halasztás szenvedett és addig nem is lehet elintézni, amíg a német kérdés el nem dől. Az emberek ezt tudomásul vették, viszont biztak a magyar külügyi képviselők józanságában is. Meg van mindenki arról győződve, hogy a német kérdés befolysolhat bennünket, de hamarosan rájönnek a külföldön arra, hogy nekünk különálló politikánk van, és ezt bajos ösztévesztésnek bármely más állam önálló törekvéssel.

Hétről-hétre

Ez a hét a szenzációk hete volt. Ideges érdeklődéssel figyeelte mindenki a Párisból és Berlinből érkező jelentéseket, mindenkit felvillanyozott az óceánrepülők nagyszerű bravura, a magyar kormány szinte állandóan permanenciában volt és folyton újabb és újabb rendeleteket adott ki a közgazdasági nyugalom fenntartása érdekében. A budapesti lapok nem beszélhettek kánikuláról, mert az egyik szenzáció a másikat követte.

A Szent László uton összeomlott egy most épülő bérpalota és az összes munkásokat magára alá temette. Eddig hat halott került elő a romok alól, egyet még keresnek és 17-18 tu-lyosabb sebesültje van a rettenetes szerencsétlenségnek. Moór Géza építész és Borsos János pallért gondatlanságból okozott több rendbeli emberléles miatt letartóztatásba helyezték és átkísérték őket az ügyészség fogházába. A romok eltakarítása három napot vett igénybe.

Egy fiatal ember jelentkezett a rendőrségen és előadta, hogy hat évvel ezelőtt Felsőmagyarországon meggyilkolt egy öregembert. Németi Ferencnek hívják és most szabadult a cseh fegyházból, ahol kémkedésért hat esztendő töltött. Előadta, hogy megismerkedett Hében Károlyival, egy Ruttkai melletti jó módú gazdálkodó fiával. Barátival együtt megállapodott abban, hogy Németi Ferencet letartják és azután meggyilkol-

tatják vele az öreg Hében. Így is történt, Németi lelőtte az öreget és azután elmenekült. At akart szökni a határon, de kennek nézték és hat évet stny lödött a börtönben. Közben Mayer nevű barátjuk vállalta a gyilkosságot, a bíróság állítólag életfogytiglani fegyházra ítélte az áldyilkost. Németi Ferenc a börtönből sokat szenvedett, lekifurdalás gyötörte és most azért jelentkezett, hogy megkönnyebbüljön — lelkiismeret.

Sok bajt okozott egy néger orvos a Hullám fürdőben. Itt tartózkodik Ramon Sostello kubaai néger orvos és bokszbajnok Nyugodtan elment a hullámfürdőbe és megfürdött. A Cellártfürdőnek nagyon előkelő amerikai vendéglő vannak, akik tiltakoztak az ellen, hogy négerrel együtt fürdőjenek. Amikor a szálló igazgatója erről értesült, barátságosan megkérte a néger orvost, hogy lehetőleg ne jelenjen meg a fürdőben. Ebből azután nagy botrány támadt, mert a néger orvos tiltakozott megsértése ellen. Budapest törvényhatósága is beavatkozott a dologba és kimondta, hogy a magyar törvény nem ismer különbséget ember és ember között. A néger orvos erre csupán formailag fürdött meg, uszóruhában lement a medencéig és onnan visszafordult. Az orvost annyira meghatotta a magyar hatóságok figyelme, hogy legközelebbi bokszmérkőzésében jövedelmét Budapest szegényeinek ajánlott fel.

PYRAMID házi daráló

NELKÖLÖZHETETLEN MINDEN HÁZBAN

Könnyen szabályozható bármely nagyságu daráló. Darálhat vele: mákot, kávé, borsot, sőt cukrot, habot száraz kenyeret. Könnyen kezelhető, és tisztítható. — Egy gyermek is kezelheti.

Elállítva a legjobb anyagból.

KÜLÖN FA DOBOZBA CSOMAOLVA ÁRA \$2.85.

Kapható: az EATON Co bármely üzletében, bármely városban. Wellandon: McMaster Hardware Store-ban East Main St. Vagy direkt a gyártótól: PYRAMID MACHINE Co. WELLAND, ONT.

NEW YORKBÓL EURÓPÁBA 5 NAP A TENGEREN

CHERBOURGON AT 6 NAP BREMEN AT

a világ két leggyorsabb hajóján:

BREMEN ÉS EUROPA

HÉT NAPON BELÜL MAGYARORSZÁGBA ER

Vagy utazzák a népszerű **COLUMBUS** expresszaján. — Ugyancsak rendez heti járatok a híres Lloyd kabin-hajókkal

Fejérillagoztatásért forduljon a helyi ügyvédhöz vagy

NORTH GERMAN LLOYD
854 Main Street WINNIPEG, MAN.

Az egyetlen magyar gyógyszerésztár egész Keletkanadában

ahol magyarul beszélnek a Óhazában képzett gyógyszerészek ad tanácsot és csinálja meg az orvosagát

I. ROTHBART
gyógyszerész és vegyész

594 Dundas St. West. TORONTO, ONT.
DITÁLANUL ADUNK TANÁCSOT, HA FELKERES VAGY ÍRI.
POSTAI RENDELÉSEKET PONTOSAN KIKÖLDÜNK!

LEGALABB EGY ÚJ ELFIZETŐT SZERZÉSEN A KANADA EGYETLEN NEMZETI IRÁNYU HETILAPJA, AMELY MINDENKOR MEGVEDI A MAGYARSÁG ÉRDEKEIT

375 HARGRAVE STREET WINNIPEG, MAN.

Kanadai Magyar Ujság
Működik az Second Class Matter, Post Office, Ottawa, Ont. Canada.
Published by the Canadian Hungarian News Co. Ltd.
375 Hargrave St. WINNIPEG, Man. Canada. Telefon: 23747.
Szerkesztő: BACSKAI P. BELA Editor
Nagyon hírteljes és kiválóan ábrázoló a kiadvány.
Rozsok és hirdetések előfizetésére kérésre.

Apróhirdetések
előre fizetendő

Legkevesebb 50 cent. Három-
havi ártás \$1.25. Kétszáz kétszáz
Örökös vagy időleges a kétszáz
hirdetést.
ELADÓ Ontario egyik élénk magyar-
lakta városban egyedül létező magyar
hentes és fűszerüzlet. Modern
berendezés, olcsó bérlet, kevés befek-
tetés. Hozzáértőnek aránybánya. Tu-
lajdonos az órába megy. Érdeklő-
dők írjanak "HENTES" jellegre. 375
Hargrave St. Winnipeg, Man. 31-3
ELADÓ FARM Port Robinson, Ont.
mellett. 4 akr 30 föld, lakóházak,
egy akker szőlővel beültetve. Ára
\$1500 készpénz. Részletfizetésre pedig
\$1050. Bővebb felvilágosítással szol-
gálna a tulajdonos: Mátyás György, St.
Davis, Ont., vagy Niédes Ferenc, 540
Homewood Ave. Niagara Falls, Ont.
31
ELADÓ FARMOK Most jönnek el
megnézni a mi földjeinket. Gyözö-
dnek meg róla, mit lehet itt megter-
melni. Ön is úgy vételezhet majd,
hogy ennél jobb földet még nem lát-
tott. Ha ez nem terem akkor egy szem
a világon. Többes magyar honfit-
ársunk bizonyítja a telj. Jóságát.
Bokros földek \$3-tól \$5-ig. Művelt far-
mok \$10-tól \$50-ig. 30/30a személyes-
sége, vagy írjon: John Demeter BX-
78 Stratton, Ont. 21-35
KÜLDJÖN BE \$1-et egy font díjmon-
táson szállított különleges finomra
vágott cigaretták dohánnyal, vagy 50
centet egy tucat díjmentesen postára
adott "MODIANO" eredetű magyar ciga-
rettes papírral. CALGARY TOBAC-
CO CO. 434 - 5th Ave East. Calgary,
Alta.
KERESKÉ beteg feleségem melé 5
vagy 6 hónapra egy 4 év kórházi as-
szonyt, akinek gyakorlata van a ma-
sztroban. Fizetés: havil 10 dollár
ellátással. Cim: Steve Will, Middle
Lake, Sask. 32-1

EUROPÁBAN IS VANNAK
MAR FELHŐKARCOLÓK

Míg Amerikában 2500 olyan
épület van, amelyet nyugodtan
lehet felhőkarcloknak nevezni
hiszen nem egy a 750 láb ma-
gasságot is felülhaladja, addig
Európában igazi felhőkarclo
még alig van és egyetlen épület
sem éri el a száz méteres ma-
gasságot. A "L'Architecture"
című francia szaklap most ósz-
szefoglalást ad az európai ma-
gas épületekről.

A legmagasabb, majdnem 100
méterre emelkedő európai épü-
let Madridban van: az új tele-
fonközpont épülete ez. A máso-
dik az a banképület Antwerpen-
ben, melynek tornya 26 emeletes.
Magyarország legmag-
sabb épülete a budapesti Munká-
sbiztosító Intézet 19 emeletes
székháza. Stockholmban 2
olyan épület van mely 18 eme-
letes. Németországban van né-
hány 20 emeletes épület, Orosz-
ország legmagasabb épülete
Karkovban van és 19 emeletes.
Franciaországban az érvényben
lévő építési szabályrendeletek
nem engedik meg a túlmagas
épületeket.

Kiadóhivatal üzenetei

A jövőben a beklüdtöt előfizeté-
ket egy centes levelezőlapon fogjuk
nyugtánni melyre csak a címet írhat-
juk. A lejárat új dátumát mindenkor
a címszalagon jelezük.

Kérjük olvasóinkat kísérjek figye-
lemmel a címszalagot, mert es mutat-
ja hogy lapjuk jól van címszalag
nem továbba, hogy a lap mikor jár
le.

Több honfitársunktól kaptunk pa-
naszos levelet, hogy lapját nem kap-
ja késhes pontosan. A panaszok kö-
zlendők és végeredményben mindig
kiszimatják hogy a dolog nem a mi
hibánk alapszik. Abban a remény-
ben, hogy olvasóinknak segítségére
lehetünk a következők kívánjuk fi-
gyelmüket felhívni:

Ha lapját nem kapja rendez időben
késhes, először a helybelli postahiva-
lyalban érdeklődjék. Tudja meg hogy
tényleg érkezett újságja vagy nem.
talán más vitte el.

Ha új helyre érkezik, igyekezzék
megismerkedni a postán és mondja
meg hogy újságját is vár.

Mindenki járass pontos címre
postáját. Nagy városban ucca és ház
szám nagyon fontos. vidéki postá-

A gyenge
szerveket
erősekké teszi

Nuga Tone új életre hozza a gyen-
ge és képtelen szervezeteket. Elővív-
olja a betegségek okait a szervezetből,
erősíti a gyenge szerveket, megszünteti
a gyomorbotlásokat, fejtisztítja az esé-
dülést. Nuga Tone új erőt önt a gyen-
ge idegekre és izmokra, nyugodt al-
vást biztosít. Ha nincs elég ereje és
életadó kedve, használjon biztosan
Nuga Tone-t és élvezze a jó egészség
és erőteljes szervek örömét. Nuga
Tone-t gyógyszerárnyékban árústának
Ha a gyógyszerárnyék nem volna,
kerje meg, hogy rendeljen önnek a
nagykereskedőtől.

MAGYAR
BILLIARD-HALL
MONTREALBAN

1803 St. Lawrence Blvd.
SZIVES PARTFOGÁST KÉR
VARGA JÁNOS

MAGYAR OTTHON SZALLODA

406-A Ave. South
Lakás: 609-13 Str.
LETHBRIDGE, ALTA.

KELETKANADAI IRODA

Vezető: SZABOLCS FERENC
Gyors és biztos pénztutalás - Hajójegyek - Bevándorlást és utlevél
ügyek - Polgároltások - Fordítások és okiratok - Közigazgatási ügyek
Farmorok, házak ádsávétele. Farmorok a legjobb vidékeken, könnyű listé-
si feltételekkel, bármily nagyvágyban kaphatók. Kérjen ajánlatot - Min-
dennem biztosítás - Könyvek, újságok és hangrészletek árusítása.

Bármely ügyben forduljon bizalommal a címre:
IMMIGRANTS' SERVICE BUREAU
8 Barton Str. East - HAMILTON, ONTARIO, CANADA.

ALEX'S MEAT MARKET

Magyar hentes üzlet
642 Logan Ave Winnipeg, Man.
(a Market Street közelében, va-
lamint 460 King St és Dufferin
Ave. sarkán.)
Raktáron tart friss sertés, mar-
hahús, ghazai minőségű kol-
bászárakat, füstölt szalonnát, há-
jat, zsírt, tojást, édes nemes pa-
rikát. Nagyobb rendeléseket
hához, vidékieket Manitoba te-
rületére utazóival (CO.D.) adni
létik. Szíves partfogást kér.
ZEMNICKY ELEK tulajdonos

A LETHBRIDGEI VONOS
ZENEKAR

esetun ajánljuk vidéki mutató-
sokra. Játssunk magyar és
angol darabokat. Primás Bilk
István, cimbalmos Bró János,
kontrasz Valentin Ballat, nagy-
bőgő a Régi Cimánk. Magyar
Otthon 406-A Ave. South
LETHBRIDGE, ALTA.

SZARKA JÓZSEF

üzletében magyar pipa és
cigaretta dohány, papír
kapható.

A Kanadai Magyar Ujság
iglynoke előfizetéseket,
hirdetéseket, kerestéseket
felvesz a lapszáma.

MAGYAR OTTHON SZALLODA
406-A Ave. South
Lakás: 609-13 Str.
LETHBRIDGE, ALTA.

LUKACS LAJOS

TELEPÍTÉSI IRODÁJA
10617-97th St. Phone 21-36
EDMONTON, ALBERTA.
Pénzküldést legjértényesebb díj-
szabás mellett gyorsan eszhé-
tő. Kérjen árjegyeteket. Albe-
ta legjobb fekvésű farmjai ná-
lan kaphatók. Hajójegyek rész-
letfizetésre is. Beutazási engedé-
lyt beszeresz csatlódja részre.
A Kanadai Magyar Ujság kép-
viselője: előfizetéseket és híre-
déseket felvesz, címváltozásokat
eszközösi.

ANGOLUL BESZÉLNI
IRNI ÉS OLVASNI

Könnyen megtanulhat
minden magyar a híres két
dolláros, Angol-Magyar Ta-
nitó 50 leckejelel. Az ára
most csak egy dollár, mel-
lyet a megrendelettel egy-
ütt kell beküldeni.
IZIDOR BRAUN
okl. tanító és ny. jegyző
10210 Adams Ave.
Cleveland, O. U. S. A.

Telepedjen le s legyen a maga gazdája

Sohasem lesz jobb alkalom a telepedésre, mint most. Jó
vidéken, benépesedett helyon folyik a település. Akinak
komoly elhatározása a telepedülés, jöhet azonnal.
Hajójegy - Pénzküldés - Közjegyzői okiratok
KONYHA FERENC, közjegyző
YORKTON, SASK. 52 West Broadway.

Előrengy fényképeseti műtermünk a legmo-
dernebb felszereléssel várja Ön, hogy aré-
pét megörökítse. Ugyancsak készítünk családi
csofált és egyéni csoportképeket jutányos áron
gyönyörű kivitelben.
THE STAR PHOTO STUDIO
490 Main Street. WINNIPEG, MANITOBA.

FELHÍVÁS TELEPEDNI SZANDEKOSZOKHOZ

Mielőtt farmvetébe belemennének, forduljanak bizalommal a
BROOKSI MAGYAR IRODÁHOZ
Es csak egy levél megírásába kerül, de talán egész élet boldogságát
ér meg. - Farmok eladása, zálogkértések. Üntősbüroendáradal
és annéki Teljes irodai szolgálat. Pénzküldés. Okmánykezelés.
Beutazási engedélyek. Hajójegyek.
DEMETROVITS DEZSŐ Brooks, Alberta

ALEX. A. KELEN

1456 CITY HALL AVENUE - - MONTREAL
PÉNZKÜLDÉSEK - HAJÓJEGYEK
BEVANDORLÁSOK
KÖZJEGYZŐI IRODA
HAJÓJEGYEK KEDVEZŐ RÉSZLETFIZETÉS MELLETT
Pénzküldését az Órázba továbbra is akadálytalanul vállalkúji
PÉNZKÜLDÉSNEI SORSOLÁSBAN VESZ RÉSZT
EGÉSZ EVEN ÁTI

DITTON A
Winnipegben 229
Austin St alatt va-
lódi GHAZAI mü-
késztetés műhelyt
nyitott és a legfi-
nomabb munkákat
jutányos áron vál-
talja, garanciával.
Egrotva ... 50c.
Héjnyirogép ... 75c.
Olók ... 2-35c.

ALLATÁRAK

Table with columns for animal types and prices. Includes GÖDÖLY (5.00-6.25), VÁGÓ MARHA (5.25-6.25), BIKA (2.00-2.25), ÖKOR (3.00-3.25), and SERTÉS (5.50-5.50).

A magyarok találkozó helye
EDMONTONBANI
EMPIRE HOTEL
10248 96th St. Telefon 25075
Jutányos árak, pontos kiszolgálás,
szépségszolgálat minden-
egyest az azoban!

Tőzsde
Az e heti winniepi helybeni zá-
ró árak a következők:
BUZA - No 1 40.53% No 2 49% No 3 39.44
No 4 40.29% No 5 40.27%
ZAB - No 2 C W 27 No 3 C W 24%
ARPA - No 2 C W 21% No 3 C W 29%
LEN - No 1 N C W 11.09% No 2 C W
10.99% No 3 C W 10.43%
ROZS - No 1 és 2 C W 37 No 3 C W 35%

JACK LONDON

A vörös: az nem a megfelelő helyes szó. A járvány
akarát volt. Egy óra leforgása alatt a beteg egész arca és tes-
te skarlátszínű lett. En csak tudom! Előget láttam belőle! A-
zért mondom, hogy skarlát volt, mert - skarlát volt. Erre nin-
csen más szó.
- Nekem elég a vörös is - felelte Hare-Lip makacsul.
- Az én apám mindent vörösnék mond, ami vörös és ő jobban
tudja. O úgy mondja, hogy mindenki meghalt a vörös halálban.
- Az öreg hevesen vágott vissza:
- A te apád tanulatlan ember, tanulatlan embernek a
fia, a sofför-törzs első sarjadéka. A nagyapád közönséges sofför
fő volt, szolga, műveletlen egyén, aki nem részesült semmifé-
le nevelésben. A nagyanyád jó családból származott, csak az a
baj, hogy a gyermekek nem rá ítűttek. Jól emlékszem mikor
először találkoztam velük. A Temescal-tónál halásztam
- Mi az: nevelés? - vágott közbe Edwin.
- Ha valaki a vöröset skarlátnak mondja - gunyolód-
dott Hare-Lip, azután újra a dedapjára támaszkodott. - Mesélte az
apám és ő is az apjától hallotta, hogy a te feleséged, dedapó,
egy santarosei leány volt, aki szintén nem volt valami nagyon
elkélő. Az apám úgy mondja, hogy föl vágottat árult a vörös
halál előtt, de én nem tudom, mi az a föl vágott. Talán te meg-
tudod mondani, Edwin?
De Edwin a fejét rázta, jelezve, hogy híret sem hallotta.
- Igaz, pincérelány volt - mondta az öreg. - De jó
asszony volt és édesanyja a te anyádnak. A járvány után na-
gyon kevés nő maradt a világon. O volt az egyetlen, akit ma-
gamhoz valógnak találtam, habár pincérelány volt is, mint ahogy
a te apád mondta. De megmondhatod neki, hogy az őseinkről
nem illik ilyen tiszteletlen hangon beszélni.
- Az apám azt mondja, hogy az első sofför felesége egy
lady volt ...
- Mi az: lady? - kérdezte Hoo-Hoo.
- Te számár! Hát a sofför felesége! - adta meg nyom-
ban a felvilágosítást Hare-Lip.
- Az első sofför Bill volt, egy egészen közönséges fráter,
mint az előbb is mondtam - kezdte magyarul az aggasz-
tán, - de a felesége egy lady volt, egy előkelő hölgy. A skar-
lát-halál előtt Van Vardennek volt a neje. Ez a Van Varden,

A SKARLÁT

mint az Iparüző Mágnások Egyesületének elnöke lett hírneves
és azok közt tartozott, akik Amerika sorsát irányítják. A va-
gyonát egymilliórd és nyolcszáz millió dollárra becsülték, -
ennyi olyan ezüstpénze volt, mint amilyen a te zsebedben van,
Edwin ... Hanem azután jött a skarlát-halál és a neje Bilinek,
az első sofförnek lett a felesége. Az azután meg is verte a sze-
gényt. En magam láttam.
Hoo-Hoo, aki a hasán feküdt és a lábujjaival henyén kor-
torászott a homokban, most hirtelen fölkiáltott és ijedten kezdte
vizsgálgatni a lábfejét. És mert azon semmit sem látott, ki-
váciansian próbált kutani a homokban, ahol a lábával lyukat ka-
part. A másik két fiu segítségére sietett és most már harman
ásták, vajták gyors kézzel a homokot. Csakhamar rábuknantak
a rémes leletre: három emberi csontváza. Kettő felnőt
emberé volt, a harmadik gyermeké.
Az öregember a csontvázak fölé hajolt és sóhajtvá mon-
dotta:
- A járvány áldozatai. Valószínű, hogy itt a tengerpar-
ton haltak meg az utolsó napokban. Az is valószínű, hogy egy
kis család volt az a három ember és futva menekültek a város-
ból, míg végül itt estek össze a Sziklavár alatt. Szegények -
de mit csinálnsz Edwin?
Ez a hirtelen kérdés a botrányokozás hangján hallatszott
az aggastány szájából, Edwin a vadaskésével sorra verte ki a
fogakat az egyik koponya állkapcsából.
- Fel fogom fűzni őket, - mondta a fiu.
A másik kettő is követte a példát és hangos kalapálés-
sal verte ki a másik két csontváz fogait.
Az öreg rosszkedvűen dohogott.
- Igazi vademberek vagytok. Már emberi fogakkal ék-
sítitek magatokat! A fiaitok már át fogják furatni az orrukat és a
füllüket és csontokat és kagylókat fognak beléjük dugni. E-
gész bizonyos vagyok benne. Az emberi faj mindjában vissza
fog hanyatlani a kezdetlegesség sötét éjszakájába, mielőtt újra
elkezdené a civilizáció felé való utját. Amikor majd megint so-
kan lesznek és azt látjuk, hogy nincs elég hely a számukra, új-
ra elkezdik ölni egymást. Akkor a harcias ifjak emberi skalpo-
kat fognak viselni a derakukon, mint ahogy te, Edwin, édes
fiam, aki a legszelebb lelkű vagy az unokáim közül elkezdéd